

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4632/2558

นายบุญปิ่น ว่องไวกิจไพศาล กับพวก ผู้ร้อง นางสาวนารีรัตน์ ว่องไวกิจไพศาล ผู้ร้องร่วม นางห่มจี แซ่ม้า กับพวก ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1713

ย่อ / หลักกฎหมาย

การจัดการมรดกมีความเป็นมาช้านานกว่า 20 ปี ย่อมเกิดความเคลือบแคลงในหมู่ทายาทผู้มีส่วนได้เสีย ก่อนคดีนี้ทายาทผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งไปร้องต่อศาลขอให้ถอนผู้ร้องทั้งสองจากการเป็นผู้จัดการมรดก แม้จะมีการถอนคำร้องดังกล่าวไป แต่ก็มิเจือใจให้ผู้ร้องร่วมเข้าเป็นผู้จัดการมรดก ด้วย แสดงถึงความไม่ไว้วางใจในการจัดการมรดกที่ผ่านมาของผู้ร้องทั้งสอง ดังนั้น การแต่งตั้งผู้มีส่วนได้เสียคนอื่นเข้าร่วมจัดการมรดกอาจช่วยให้การจัดการมรดกคล่องไปได้ด้วยดี เนื่องจากต่างฝ่ายต่างมุ่งรักษาผลประโยชน์ของตน ฎีกาที่ว่าผู้ร้องร่วมปกปิดทรัพย์สินมรดก เป็นการกระทำการไม่สุจริต นั้นก็ไม่ปรากฏพฤติการณ์ไปในทางเสียหาย เพราะผู้ร้องร่วมไม่ได้เป็นผู้จัดการมรดกในอันที่จะไปขูดทะเลเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์เป็นของตน การถือโฉนดที่ดินไว้ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดแก่ผู้ร้องร่วม ส่วนข้อที่ว่ามิผู้ไปขอแสดงกรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินมรดกก็เป็นเรื่องของบุคคลภายนอกที่บุกรุกแล้วอ้างสิทธิโดยชอบของตนไม่ปรากฏว่าผู้ร้องร่วมมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย การที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อต่อสู้คดีกับบุคคลภายนอกเป็นเรื่องของส่วนรวม เพราะทุกคนต่างได้รับผลประโยชน์หากชนะคดี ไม่ใช่เรื่องที่ผู้ร้องร่วมจะต้องรับผิดชอบเพียงผู้เดียว

คำพิพากษา

กรณีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนายบุญปิ่น และนายบุญกิจ ผู้ร้องทั้งสองให้ร่วมกันเป็นผู้จัดการมรดกของนายหงวน ผู้ตาย กับให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้ร้องร่วมยื่นคำร้องขอลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 ว่า เดิมผู้ร้องร่วมมีชื่อว่า "จันทรา " เป็นบุตรคนหนึ่งของผู้ตายกับนางห่มจี เนื่องด้วยผู้ตายมีทรัพย์สินมรดกจำนวนมากทำให้จนบัดนี้เวลาล่วงเลยมากกว่า 28 ปี การจัดการมรดกยังไม่เสร็จสิ้น ผู้ร้องร่วมประสงค์เข้าร่วมเป็นผู้จัดการมรดกกับผู้ร้องทั้งสองเพื่อช่วยดำเนินการจัดการทรัพย์สินมรดกของผู้ตายให้เสร็จสิ้นโดยเร็วต่อไป โดยผู้ร้องร่วมได้รับความยินยอมจากทายาทของผู้ตายแล้ว ผู้ร้องร่วมไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือบุคคลเสมือนไร้ความสามารถและไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ขอให้มีคำสั่งตั้งผู้ร้องร่วมเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายร่วมกันกับผู้ร้องทั้งสอง ผู้ร้องที่ 1 ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องร่วม ผู้ร้องที่ 2 ยื่นคำร้องลงวันที่ 19 มกราคม 2555 ว่า เห็นชอบด้วยกับคำร้องขอของผู้ร้องร่วม ขอให้อนุญาตให้ผู้ร้องร่วมเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายร่วมกับผู้ร้องที่ 1 และที่ 2 ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ต่างยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องร่วม ศาลชั้นต้น เห็นว่า คดีพอวินิจฉัยได้โดยไม่ต้องไต่สวนจึงให้งดไต่สวนและวินิจฉัยว่า ผู้ร้องที่ 1 ไม่ประสงค์ให้ผู้ร้องร่วมเข้าเป็นผู้จัดการมรดกร่วมและยื่นคำคัดค้าน กรณีจึงไม่มีเหตุให้เข้าเป็นผู้จัดการมรดกร่วม ยกคำร้องขอของผู้ร้องร่วม ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องร่วมอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับว่า ให้ตั้งนางสาวนารีรัตน์ ผู้ร้องร่วมเป็นผู้จัดการมรดกของนายหงวน ผู้ตาย ร่วมกับนายบุญปิ่น ผู้ร้องที่ 1 และนายบุญกิจ ผู้ร้องที่ 2 โดยให้

มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้ร้องที่ 1 ฎีกา ผู้คัดค้านทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติตามที่คู่ความไม่ได้เถียงกันในชั้นนี้ว่า ผู้ร้องร่วมเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายคนหนึ่งของนายหงวน เจ้ามรดก จึงเป็นทายาทผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดก คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยในชั้นนี้ตามฎีกาของผู้ร้องที่ 1 และผู้คัดค้านทั้งสอง ซึ่งต่างไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 1 ที่แต่งตั้งให้ผู้ร้องร่วมเข้าเป็นผู้จัดการมรดกด้วยคนหนึ่ง เห็นว่า การจัดการมรดกรายนี้ มีความเนินช้ามานานกว่า 20 ปีแล้ว ย่อมเกิดความเคลือบแคลงในหมู่ทายาทผู้มีส่วนได้เสีย ดังได้ความอย่างชัดแจ้งว่าก่อนคดีนี้ได้มีนายบุญชัยซึ่งเป็นทายาทผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งไปร้องต่อศาลขอให้ถอดถอนผู้ร้องทั้งสองจากการเป็นผู้จัดการมรดกมาแล้ว แม้ต่อมานายบุญชัยจะได้ถอนคำร้องดังกล่าวไป แต่ก็มีเงื่อนไขให้ผู้ร้องร่วมเข้าเป็นผู้จัดการมรดกด้วย อันแสดงถึงความไม่ไว้วางใจในการจัดการมรดกที่ผ่านมาของผู้ร้องทั้งสอง ดังนี้ หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง ปัญหาเดิมๆ ก็ยังคงอยู่ และอาจเกิดปัญหาใหม่จากความขัดแย้งเพิ่มขึ้นตามมา การแต่งตั้งผู้มีส่วนได้เสียคนอื่นเข้าร่วมจัดการมรดก อาจช่วยให้การจัดการมรดกรายนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องด้วยต่างฝ่ายต่างมุ่งรักษาสถิติประโยชน์ของตน ข้อที่ว่าผู้ร้องร่วมกระทำการปกปิดทรัพย์สินมรดกโดยยึดถือโฉนดที่ดินมรดกไว้ 2 แปลง เป็นการกระทำการไม่สุจริตนั้น ไม่ปรากฏพฤติการณ์ไปในทางเสียหาย เพราะผู้ร้องร่วมไม่ได้เป็นผู้จัดการมรดกในอันที่จะไปขอลดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์เป็นของตนเองได้ การถือโฉนดที่ดินไว้ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ แก่ตน ทั้งได้ความว่าต่อมาผู้ร้องร่วมก็ได้มอบโฉนดที่ดินทั้งสองแปลงให้แก่ผู้ร้องที่ 1 ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกไปแล้ว ส่วนข้อที่ว่าผู้ไปร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินมรดก เป็นเรื่องของบุคคลภายนอกที่บุกรุกเข้าไปแล้วอ้างสิทธิโดยชอบของตน ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องร่วมมีส่วนเกี่ยวข้องยินยอมด้วย การที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อต่อสู้คดีกับบุคคลภายนอก เป็นเรื่องของส่วนรวม เพราะทุกคนต่างได้รับผลประโยชน์หากชนะคดี มิใช่เป็นเรื่องที่ผู้ร้องร่วมจะต้องรับผิดชอบแต่ผู้เดียว ข้ออ้างของผู้ร้องที่ 1 และผู้คัดค้านทั้งสอง ยังไม่มีเหตุผลและน้ำหนักอันน่ารับฟัง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 มีคำสั่งให้ตั้งผู้ร้องร่วมเข้าเป็นผู้จัดการมรดกด้วยอีกคนหนึ่ง ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของผู้ร้องที่ 1 และผู้คัดค้านทั้งสองฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชัยรัตน์ ศีลาฉาย · ปดาร์ณี ลัดพลี · ปานนท์ กัจจนพานันท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4632/2558>